

BESTUURSAFDELING
VERZORGINGSINSTELLINGEN

NATIONALE RAAD VOOR ZIEKENHUIS-
VOORZIENINGEN.

Afdeling "Programmatie en Erkenning"

0/ref. NRZV/D/38-2

ADVIES M.B.T. DE BIJZONDERE NORMEN TOEPASSELIJK OP
DE PSYCHIATRISCHE GEZINSVERPLEGING.

Kenletter Tf

De dienst Tf is een hospitalisatievorm bestemd voor psychisch gestoorde patiënten (1), waarvan het psychisch en sociaal evenwicht enkel kan gehandhaafd blijven mits de permanente zorg verstrekt door een pleeggezin en de therapeutische begeleiding van een multidisciplinair behandelingsteam, binnen het organisatorisch kader van een psychiatrische ziekenhuisdienst. Waar zulks nuttig of nodig blijkt, zal de dienst Tf erover waken dat een beroep wordt gedaan op de huisartsen en de thuisgezondheidsdiensten.

Tijdens de behandeling zijn de patiënten gehuisvest in een pleeggezin, nemen er deel aan het gezinsleven en brengen er de ganse dag of een gedeelte ervan door.

De psychiatrische ziekenhuisdienst staat in voor de dienst gezinsverpleging, de behandeling van de patiënt en de kwaliteit van de verzorging in het pleeggezin.

Ten einde de zorgverstrekking optimaal te verzekeren zal de psychiatrische ziekenhuisdienst één of meer verpleegeenheden omvatten, uitsluitend voorbehouden voor de dienst psychiatrische gezinsverpleging.

Het aantal bedden in de psychiatrische ziekenhuisdienst, voorbehouden voor de dienst gezinsverpleging, bedraagt tenminste 15 % van het aantal erkende plaatsen in de pleeggezinnen, en de bijzondere normen toepasselijk op de dienst neuro-psychiatrie voor behandeling van volwassen patiënten (kenletter T) zijn hierop integraal van toepassing.

(1) In de bestaande diensten voor psychiatrische gezinsverpleging kunnen de aldaar aanwezige mentaal gehandicapten zonder psychische stoornissen behouden blijven, met dien verstande dat deze patiënten na ontslag enkel mogen vervangen worden door psychisch gestoorde patiënten of door mentaal gehandicapten die bovendien psychisch gestoord zijn (bv. sterk gedragsgestoord, depressief....)

Dit beddenbestand binnen de psychiatrische ziekenhuisdienst is bestemd voor de opvang van kandidaat-gezinsverplegingspatiënten gedurende de observatieperiode, en de tijdelijke heropname van patiënten uit pleeggezinnen omwille van psychiatrische en somatische redenen en in het geval van een tijdelijke of blijvende onbeschikbaarheid van het pleeggezin.

De dienst Tf moet kunnen beschikken over minstens 30 plaatsen in pleeggezinnen.

I. Architectonische normen.

Ten einde de autonomie van de dienst veilig te stellen moet hij wezenlijk van de andere ziekenhuisdiensten gescheiden zijn

- A. De architectonische normen voor de T-diensten zijn integraal van toepassing op de in het ziekenhuis aanwezige verpleegeenheden.
- B. Voor het vervullen van zijn specifieke opdracht, zal de dienst Tf voor de patiënten die in de gezinnen zijn ondergebracht, moet kunnen beschikken over voldoende, eventueel gedecentraliseerde voorzieningen :
  - 1) voor het waarborgen van hygiënische en sanitaire zorgen. Dit centrum dient uitgerust te zijn met ligbaden, stortbaden en toiletten, afzonderlijk voor mannen en voor vrouwen, met lokalen voor voet- en haarverzorging, een wachtlokaal, konsultatielokaal en een personeelslokaal.
  - 2) Lokalen met de nodige uitrusting voor de artsen, psychologen, maatschappelijk werkers en andere paramedici.
  - 3) Lokalen met de nodige uitrusting voor de individuele- en groepstherapie, ergotherapie, bezigheidstherapie, alsmede voor allerlei vormen van sociotherapie, zoals een clublokaal, feestzaal, bezighedsateliers en sportakkomodaties. Bovendien dient de nodige logistieke infrastructuur en materialen voorzien te worden om in alle omstandigheden een gepaste werking te kunnen verzekeren.
  - 4) Lokalen voorzien van het nodige materiaal bestemd voor groepstherapie, zoals groepspsychotherapie, ergotherapie, creatieve activiteiten en bewegingstherapie.
  - 5) Refters en zitplaatsen.

- 6) Garages en werkplaatsen
- 7) Lokalen voor administratieve en huishoudelijke ondersteuning.

C. In de woning van de pleeggezinnen dient de dienst Tf volgende waarborgen te bekomen :

- 1) Individuele kamers die voldoen aan goede hygiënische voorwaarden.
- 2) De kamers moeten tenminste 8 m² oppervlakte hebben.
- 3) De kamers moeten voorzien zijn van een venster en elektrische verlichting, en verder voldoende comfort vertonen.
- 4) De kamers moeten deel uitmaken van de woning en gemakkelijk toegankelijk zijn.
- 5) De uitrusting van de kamers in de pleeggezinnen : Iedere zieke moet voor zijn persoonlijk gebruik over een bed, een kast en een nachttafeltje beschikken. Dit vormt het minimum-meubilair en wordt door het centraal ziekenhuis geleverd.

II. Functionele normen

- A De functionele normen van de T-dienst zijn integraal van toepassing op de in het ziekenhuis aanwezige verpleegeenheden.
- B. Voor het vervullen van zijn specifieke opdracht zal de dienst Tf, voor de patiënten die in de gezinnen zijn ondergebracht, aan de volgende voorwaarden voldoen :
  - 1) Beschikken over kernteams, bestaande uit medische, psychologische, sociale en verpleegkundige leden. Deze teams houden toezicht op het verblijf van alle patiënten in de pleeggezinnen en bepalen en begeleiden het individueel behandelingsprogramma. De leden van deze kernteams zullen de patiënt regelmatig in het pleeggezin bezoeken.
  - 2) Het kernteam moet - voor de uitvoering van het individueel behandelingsprogramma - beroep kunnen doen op medewerkers uit alle therapeutische disciplines die in de psychiatrie van toepassing zijn.
  - 3) Het organiseren van medische, verpleegkundige, psychologische en sociale raadplegingen.
  - 4) Voor al de patiënten moet een multidisciplinair dossier worden bijgehouden.

- 5) De continuïteit van de verzorging en behandeling waarborgen. Een permanente beschikbaarheid (24u/24u) t.o.v. patiënten en pleeggezinnen, met crisisinterventie en spoedopname, dient georganiseerd.
- 6) Beschikken over voldoende en aangepaste vervoermiddelen en communicatiesystemen om aan de hoger gestelde voorwaarden te kunnen voldoen.

C

Vanwege het pleeggezin dient de dienst Tf de nodige materiële en therapeutische waarborgen te bekomen die zullen vastgelegd worden in een reglement van inwendige orde dat door de Minister, bevoegd voor de erkenning wordt goedgekeurd.

- 1) Gevestigd zijn in een geografisch gebied dat door het behandelingsteam gemakkelijk kan bereikt worden.
Dit geografisch gebied wordt vastgelegd bij Ministerieel Besluit.
- 2) Zich onderwerpen aan een zorgvuldig onderzoek inzake de architectonische normen, de kwaliteit van de aan te bieden zorgen, de opvangcapaciteit.
- 3) Het bieden van huisvesting, gezamenlijke maaltijden, affectieve opvang en de non-professionele zorg zoals toezicht, resocialisering, stimulering van de therapietrouw en aandacht voor de lichamelijke hygiëne.
- 4) Er kunnen niet meer dan twee patiënten in eenzelfde pleeggezin worden ondergebracht ;

* pleeggezinnen bij wie er momenteel 3 patiënten zijn ondergebracht, mogen zulks verder blijven doen.

III. Organisatorische normen.

- A. De organisatorische normen voor de T-diensten zijn integraal van toepassing op de in het ziekenhuis aanwezige verpleegeenheden.
- B. Voor het vervullen van zijn specifieke opdracht zal de dienst Tf voor de patiënten die in de gezinnen zijn ondergebracht, tevens de normen voor de T-diensten toepassen wat betreft de punten 1, 2 en 3.

De bepalingen, vervat onder 4 en 5, worden vervangen door :

4. Het team dat bestendig voor de begeleiding en het toezicht moet instaan voor de plaatsen in de pleeggezinnen, omvat, per 30 plaatsen : 3 FTE personeelsleden, waarvan 2 verplegers. Het derde personeelslid moet in het bezit zijn van een brevet van gezins- en sanitaire hulp of een opleiding hebben genoten die is aangepast aan de noodwendigheden van de dienst.
  5. Om de modaliteiten van de tenlasteneming te verzekeren, zal het team per 30 plaatsen bovendien aangevuld worden met 1,5 FTE.
Dit personeelslid zal in het bezit zijn van een licentiaatdiploma of een diploma van hoger niet-universitair onderwijs met een para-medisch-sociaal, pedagogisch of artistiek karakter zoals psychologie, criminologie, lichamelijke opvoeding, kinesi- of ergotherapie, of een diploma van opvoeder, onderwijzer of regent.
De andere zal over een kwalificatie beschikken die is aangepast aan de noodwendigheden van de dienst.
- C. De bestaande diensten voor gezinsplaatsing beschikken over een overgangperiode van drie jaar om aan alle bovenvermelde erkenningsnormen te beantwoorden.
- D. Aan de pleeggezinnen wordt een dagvergoeding uitgekeerd waarvan het bedrag en de modaliteiten vastgelegd worden bij Ministerieel Besluit.
- E. Het programmatiecriterium voor Tf plaatsen wordt vastgesteld op 1500 Tf plaatsen voor het ganse land
- F. Voor de reeds bestaande instellingen wordt een overgangperiode van drie jaar voorzien teneinde deze in staat te stellen aan de in het besluit voorziene voorwaarden te voldoen.

N.R.Z.V.

Afdeling "Financiering"
Secretariaat

14 februari 1991

Advies inzake de psychiatrische gezinsverpleging

De Afdeling "Financiering" gaat akkoord om, in het kader van de herstructurering van de psychiatrische sector, een bijzondere financiering te voorzien voor de psychiatrische zorgenverstrekking in een gezinsmilieu.

Op basis van de normen zoals voorgesteld door de Afdeling "Erkenning en Programmatie" en een studie m.b.t. de kosten in het kader van de 2 instellingen die thans gezinsverpleging verstrekken, is de Afdeling van mening dat de ligdagprijs momenteel op 1.250 BF kan worden begroot. Een minimum tarief moet uitdrukkelijk worden voorzien voor de onthaalfamilies. Dit minimum zou 550 BF bedragen.

De instellingen onder de norm "Tf" erkend zouden hun lasten en producten met betrekking tot voornoemde activiteit derwijze moeten opsplitsen dat de kostprijs hieruit kan worden opgemaakt. Een nieuwe berekening van de ligdagprijs zou derhalve op termijn op basis van deze elementen kunnen worden vastgesteld.

Er wordt voorgesteld van de codes 460 tot 469 voor te behouden aan de psychiatrische gezinsverpleging.